

НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ КОНФЕРЕНЦІЇ

Національний університет кораблебудування

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

18–19 вересня 2020 р.

МАТЕРІАЛИ

Миколаїв ■ НУК ■ 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
У МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
УПРАВЛІННЯ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПІВДЕННИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАН УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ЦЗ ТА БЖД МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ З НАВЧАЛЬНОЇ
ТА ВИРОБНИЧОЇ РОБОТИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

II Всеукраїнська наукова конференція

18-19 вересня 2020 року

Національний університет кораблебудування імені
адмірала Макарова, пр. Героїв України, 9

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Миколаїв
Видавець Торубара В. В.
2020

УДК 614.8:574.2
А43

ОРГАНІЗАТОРИ

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління
Головне управління державної служби України з надзвичайних ситуацій
у Миколаївській області
Управління з питань надзвичайних ситуацій Миколаївської облдержадміністрації
Південний науковий центр НАН України
Навчально-методичний центр ЦЗ та БЖД Миколаївської області з навчальної та виробничої роботи

**Матеріали публікуються за оригіналами, які представлені авторами.
Претензії щодо змісту та якості матеріалів не приймаються.**

Відповідальний за випуск:
Маркіна Людмила Миколаївна

A43 «Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України» : Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції. Миколаїв : Видавець Торубара В. В., 2020.— 218 с.

ISBN 978-617-7472-69-7

У збірнику наведені матеріали II Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України. Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 614.8:574.2

ISBN 978-617-7472-69-7

©Національний університет
кораблебудування, 2020

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Співголови:

ТРУШЛЯКОВ ЄВГЕНІЙ ІВАНОВИЧ, к.т.н., професор, ректор НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

БОНДАР ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ, д.б.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, член-кор. НААН України, ректор, Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління, м. Київ.

БЛІНЦОВ ВОЛОДИМИР СТЕПАНОВИЧ, д.т.н., професор, проректор з наукової роботи НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ГРИЦАЄНКО МАКСИМ ГЕОРГІЙОВИЧ, к.т.н., генерал-майор служби цивільного захисту України, начальник головного управління ДСНС України в Миколаївській області, м. Миколаїв.

МАРКІНА ЛЮДМИЛА МИКОЛАЇВНА, к.т.н., доцент, завідувачка кафедрою техногенної та цивільної безпеки НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

Вчений секретар:

САВІНА ОКСАНА ЮРІЇВНА, к.т.н., доцент, кафедри техногенної та цивільної безпеки, НУК, м. Миколаїв.

Члени оргкомітету:

ДУБІНСЬКИЙ ОЛЕГ ЮРІЙОВИЧ, д.ю.н, проректор з науково-педагогічної роботи, економічних, юридичних та соціальних питань, НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ДУБІНІН ВІКТОР АНДРІЙОВИЧ, к.в.н., доцент кафедри техногенної та цивільної безпеки, НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ЛІТВАК СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ, к.т.н., професор НУК, декан факультету екологічної та техногенної безпеки НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ЛОМЖЕЦЬ ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА, к.п.н., доцент, завідувач кафедрою морського та господарського права НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

РЕМЕШЕВСЬКА ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА, к.т.н., доцент, завідувач кафедрою екологічної хімії, НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ТРИБУЛЬКЕВИЧ КАТЕРИНА ГЕОРГІЇВНА, д.п.н., доцент, проф. кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ТРОХИМЕНКО ГАННА ГРИГОРІВНА, д.т.н, професор, завідувачка кафедрою екології та природоохоронних технологій, НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

УШКАЦЬ СВІТЛАНА ЮРІЇВНА к.ф-мат.н., викладач кафедри техногенної та цивільної безпеки НУК ім. адм. Макарова, м. Миколаїв.

ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНОГО БАСЕЙНУ ВНАСЛІДОК ГІРНИЧОВИДОБУВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЗНИЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Волощишин А. І., ад'юнкт Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Попович В. В., д. т. н., доцент, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, м. Львів.

Анотація. Надзвичайно актуальними для регіональної екологічної безпеки є проблеми гідрологічних режимів гірничовидобувних територій, забруднення питної води, а також наявність її загалом. Внаслідок накопичення атмосферних опадів біля підніжжя породних відвалів вугільних шахт утворюються озера із стічними, так званими «підтериконовими водами». Для запобігання виникнення небезпечних чинників внаслідок гірничовидобувної діяльності необхідно запроваджувати комплекс природоохоронних заходів, які б передбачали очищення стічних вод, рекультивацию та фітомеліорацію породних відвалів, а також екологічний моніторинг довкілля.

Ключові слова: екологічна безпека, екологічна небезпека, породний відвал.

POLLUTION OF THE WATER BASIN AS A RESULT OF MINING ACTIVITY AS A FACTOR OF REDUCING REGIONAL ENVIRONMENTAL SAFETY

Abstract. Extremely relevant for regional environmental safety are the problems of hydrological regimes of mining areas, pollution of drinking water, as well as its availability in general. Due to the accumulation of precipitation at the foot of waste heaps of coal mines, lakes are formed with wastewater, the so-called "subtericone waters". To prevent the occurrence of hazardous factors as a result of mining activities, it is necessary to introduce a set of environmental measures that would include wastewater treatment, reclamation and phytomelioration of waste heaps, as well as environmental monitoring.

Key words: ecological safety, ecological danger, waste heap.

Питання екологічної безпеки гірничодобувних територій в Україні надзвичайно актуальні. Внаслідок складування відвальної породи у відвали якість довкілля невпинно знижується. Це насамперед пов'язано із виділенням небезпечних речовин та сполук у водонесні горизонти, ґрунти, повітря. Надзвичайно актуальними також є проблеми гідрологічних режимів, забруднення питної води, а також наявність її загалом. Внаслідок накопичення атмосферних опадів біля підніжжя породних відвалів вугільних шахт утворюються озера із стічними, так званими «підтериконовими водами». Ці води, насичені токсичним хімічними елементами потрапляють у поверхневі та підземні води, а також у відкриті водойми. Внаслідок цього якість води знижується за всіма показниками.

На території Львівсько-Волинського вугільного басейну переважна більшість рік є в басейні Вісли, у тому числі одна із найбільших в Україні – Західний Буг (рис. 1). Використовуючи відкриту платформу Open Environment можемо зробити оцінку, що за вмістом амоній-іонів та нітрит-іонів якість води у річці Західний Буг дуже погана. Такий рівень забруднення спричиняє мутацію водних організмів та як наслідок негативно впливає на здоров'я людей.

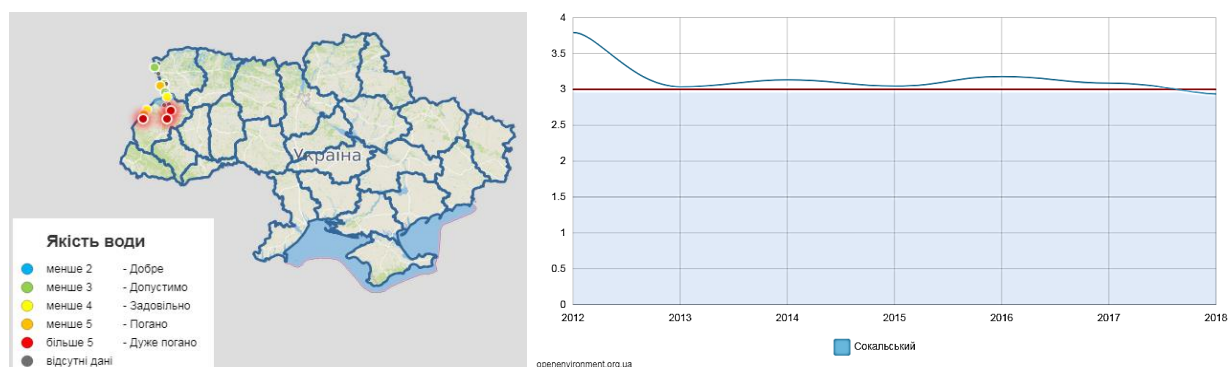

Рисунок 1 – Показники якості води у басейні річки Вісла (територія функціонування Львівсько-Волинського вугільного басейну) та біологічне споживання кисню (БСК) у водоймах Сокальського району Львівської області

Для запобігання виникнення небезпечних чинників внаслідок гірничовидобувної діяльності необхідно запроваджувати комплекс природоохоронних заходів, які б передбачали очищення стічних

вод, рекультивацію та фітомеліорацію породних відвалів, а також екологічний моніторинг довкілля. Ці заходи, при достатньому фінансуванні, дозволять підвищити якість довкілля, а разом із ним регіональну екологічну безпеку.

Список літератури:

1. Popovych, V., Kuzmenko, O., Voloshchyshyn, A., Petlovanyi, M. (2018). Influence of man-made edaphotopes of the spoil heap on biota. E3S Web of Conferences. Vol. 60. 00010. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20186000010>
2. Popovych, V.V., Henyk, Y.V., Voloshchyshyn, A.I., Sysa, L.V. (2019). Study of physical and chemical properties of edaphotopes of the waste dumps at coal mines in the Novovolynsk mining area. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu. 5. 122-129. <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-5/19>
3. Popovych, V., Voloshchyshyn, A. (2019). Features of temperature and humidity conditions of extinguishing waste heaps of coal mines in spring. News of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Series of Geology and Technical Sciences. 4 (436). 230-237. <https://doi.org/10.32014/2019.2518-170X.118>
4. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.openenvironment.org.ua/water>

УДК 614.8

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ЛІКВІДАЦІЇ ЛІСОВИХ ПОЖЕЖ

Гапало А. І., ад'юнкт Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Попович В. В., д. т. н., доцент, начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, м. Львів.

Анотація. В Україні з кожним роком дедалі більше трапляється лісових пожеж та пожеж у природних екологічних системах [2]. Гасіння лісових пожеж на початковій стадії здійснюють відповідні підрозділи лісгосподарських підприємств, а підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій та органи державної влади в межах їх компетенції залучаються при загрозі виникнення надзвичайної ситуації в період високої пожежної небезпеки. Зі збільшенням крутизни схилів швидкість нарощування пожежі збільшується і може поступово перейти в верхову.

Ключові слова: пожежна безпека, пожежна небезпека, лісова пожежа.

FEATURES OF DEVELOPMENT AND ELIMINATION OF FOREST FIRE

Abstract. In Ukraine, forest fires and fires in natural ecological systems occur more and more every year [2]. Extinguishing forest fires at the initial stage is carried out by the relevant units of forestry enterprises, and units of the State Emergency Service of Ukraine and public authorities within their competence are involved in the event of an emergency during high fire danger. As the steepness of the slopes increases, the rate of fire build-up increases and may gradually move to the top.

Key words: fire safety, fire danger, forest fire.

За даними Державного агенства лісових ресурсів України загальна площа лісового фонду України становить – 10,4 млн. га, із яких вкритих лісовою рослинністю – 9,6 млн. га. Лісистість території країни становить 15,9%. Протягом останніх 50 років площа лісів збільшилася на 21%, а запас деревини майже у три рази, який оцінюється в межах 2102 млн. м. куб. Загальний середній приріст запасу насаджень сягає 35 млн. куб. м. Середній щорічний приріст запасу насаджень на 1 га у лісах Держлісагентства України дорівнює 4 м. куб. і коливається від 5 м. куб. в Карпатах до 2,5 м. куб. у Степовій зоні. Тобто, спостерігається поступове збільшення запасу, що підтверджує значний економічний і природоохоронний потенціал лісів України [1].

В Україні з кожним роком дедалі більше трапляється лісових пожеж та пожеж у природних екологічних системах [2]. Гасіння лісових пожеж на початковій стадії здійснюють відповідні підрозділи лісгосподарських підприємств, а підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій та органи державної влади в межах їх компетенції залучаються при загрозі виникнення надзвичайної ситуації в період високої пожежної небезпеки. Вибір способів і методів гасіння пожежі в екосистемі залежить від виду, швидкості її поширення, природних умов, наявності сил і засобів пожежогасіння та тактичних прийомів [3]. Застосування пристосованої техніки значно прискорює процес локалізації та ліквідації лісової пожежі.

ЗМІСТ

Тематичний напрям №1 НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Єрмаков В. М., Луньова О. В. Зменшення ризику катастроф та вразливості населення в східній Україні ...	4
Жукова О. Г., Щербина Т. Ф. Сучасні закономірності управління екологічною безпекою.....	5
Проскурнін О. А., Белоконь К. В. Особливості використання термінів «скид» та «скидання» стосовно зворотних вод	7
Волошин В. С. Аварийные риски с позиции событийной избирательности и энтропийности системы	8
Дерко А. В., Дубінін В. А. Удосконалення комплексу загальнодержавних заходів захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій	11
Мельниченко А. С., Савіна О. Ю., Державні механізми підготовки кадрів в системі цивільного захисту України.....	13
Проскурнін О. А., Юрченко А. И., Захарченко Н. И. Матричная модель последовательной трансформации загрязняющих веществ в водном объекте для случая произвольного числа выпусков сточных вод	15
Тимченко І. В., Грубий М. В., Тимченко М. В. Дослідження сучасного стану малих річок пониззя басейну Південного Бугу.....	18
Солодчук В. В., Савіна О. Ю. Проблемні питання інформаційного забезпечення цивільного захисту України.....	20
Штейн П. В. Уроки Второй мировой войны по решению проблем возникающих в ЧС.....	22
Рашкевич Н. В. Попередження надзвичайних ситуацій на полігоні твердих побутових відходів з технологічним ліквідаційним енергоємним устаткуванням	25
Чобіт М. Р., Панченко Ю. В. Полімеризація галогенованих рослинних олій	28
Сульжук О. С., Чобіт М. Р., Васильєв В. П. Вплив високого ступеня модифікації рослинною олією на експлуатаційні властивості полімерних композитів	30
Ляшенко В. В. Актуальні питання коригування методики оцінки збитків від надзвичайних ситуацій.....	32
Ремешевська І. В., Гурець Н. В., Біпольська Т. О. Оцінка впливу експлуатаційних днопоглиблювальних робіт на водне середовище	33
Брусенцов В. Г., Костиркін О. В., Кисельова С. О., Козодой Н. В. Функціональна надійність людини-оператора як вирішальний фактор безпеки залізничного транспорту.....	37
Рогач Ю. П., Яцух О. В. Організація дистанційного навчання при підготовці бакалаврів з цивільної безпеки в умовах карантину	40
Маринець О. М. Урбоекологічні аспекти електромобілізації транспорту	43
Прасова Н. В., Мельничук С. С., Бондар А. О. Особливості натуралізації адвентивних видів флори михайлівського природоохоронного науково-дослідного відділення природного заповідника «Єланицький степ»	46

Тематичний напрям №2 ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ СУСПІЛЬСТВА В СФЕРІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ, ПОЖЕЖНОЇ, ТЕХНОГЕННОЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Блінцов В. С., Грицаєнко М. Г., Поступальський М. І. Роботизовані технології пошуку та обстеження підводних потенційно небезпечних об'єктів: успішні практики та напрямки подальшого впровадження.....	49
Шатов С. В., Богаченко С. В. Моніторинг технічного стану будівель та споруд.....	51
Крува М. Negative environmental impact on used fishing nets	54
Босак П. В., Попович В. В. Загрози у сфері екологічної та техногенної безпеки шахтних териконів Нововолинського гірничопромислового району на довкілля.....	56
Алексєєва М. А., Дубінін В. А. Шляхи подолання сучасних проблем суспільства в сфері безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, пожежної, техногенної та екологічної безпеки	57
Фесенко А.С., Дубінін В. А. Надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру в Україні	61
Власенко О. В. Визначення впливу на довкілля планової діяльності маслоекстраційного заводу каховської філії ТОВ «АТ КАРГІЛЛ»	63
Курдяш І. І. Екологічні проблеми житлово-комунального господарства та шляхи їх подолання.....	64
Залізняк Д. В., Савіна О. Ю. Підготовка працівників діям на підприємствах у разі виникнення надзвичайної ситуації.....	66
Власенко О. В. Впровадження енергоефективності у забудовах освітніх закладів, на прикладі проекту реконструкції з термосонацією загальноосвітньої школи № 60 м. Миколаєва	68
П'янова Д. С. Наслідки використання ядерної зброї для життя та здоров'я людства.....	70

Степова О. В., Хоменко А. С. Дослідження рівня екологічної безпеки експлуатації нафтопроводів	72
Соломчак Є. В. Поводження з радіоактивними відходами, їх вплив на організм людини та довкілля	74
Манідіна Є. А., Беренда Н. В., Шелепов К. І., Домалега О. В. Дослідження процесу масопередачі сульфур(іv) оксиду в пінному абсорбері-барботері	76
Наконечна Ю. О., Караулов В. Д., Куяльницький лиман, як модельний полігон сукцесії закритих лиманів північно-західного узбережжя	79
Кособуцька О. О. Проблема заборони використання хімічної зброї	80
Любашова А. А., Савіна О. Ю. Аспекти збереження людського здоров'я і життя, довкілля та майна на морі	81
Солодчук В. В., Савіна О. Ю. Критерії аналізу пожежної небезпеки технологічних процесів	84
Козлов М.О., Савіна О. Ю. Аспекти впливу електричних полів ліній електропередач на здоров'я людини	85
Рибак М. Лісові пожежі та їх вплив на навколишнє середовище	86
Сичугова М. О., Савіна О. Ю. Заходи пожежної безпеки на підприємстві	88
Вільчинська Е. Дослідження біогеохімічних циклів та безпеки населення в мирний час: небезпечні ситуації	91
Осуховський В. Ю., Савіна О. Ю. Попередження, як ключовий елемент моніторингу надзвичайних ситуацій	95
Наливанна Г. В. Дослідження екологічної безпеки	97
Степова О. В., Гах Т. О. Аналіз сучасного стану сфери водопостачання та водовідведення в м. Полтава	99
Дубатовка Д. В., Дубінін В. А. Ядерні аварії: заходи протирадіаційного захисту	102
Яковлєва В. В. Кислотні дощі	105
Єзловецька І. С. Еколого-техногенна безпека водних ресурсів басейну Дніпра	106
Грушина О. Г., Морозан С. М., Єрмаков М. М. Проблеми екологічної безпеки при видобутку та збагаченні вугілля	108
Бондар О. І., Машков О. А. Формалізація наукових підходів задля забезпечення захисту довкілля та природних ресурсів	111
Третьяков О. В., Гармаш Б. К., Білецька Є. С. Оцінка умов праці за показниками шкідливості окремих категорій працівників транспортної галузі	117
Кулик М. П. Новий ефективний метод зниження оксидів азоту судновими дизельними двигунами	120
Мигаль Г. В., Протасенко О. Ф. Принципи еколого-ергономічного проектування робочого середовища	123
Безсонний В. Л. Кризовий моніторинг поверхневих вод в умовах впровадження положень водної рамковою директиви ЄС	125
Попович О. Р., Вронська Н. Ю., Тимчук І. С., Ятчишин Ю. Й., Серєда А.С. Використання альтернативних джерел енергетики	127
Бєлоконь К. В. Регенерація та утилізація відпрацьованих інтерметалідних каталізаторів для знешкодження вуглецевмісних компонентів газових викидів	129
Поліщук К. В., Трохименко Г. Г. Дослідження донних відкладень «Стивідорної компанії "Ольвія" у Бузькому лимані	132
Волощишин А. І., Попович В. В. Забруднення водного басейну внаслідок гірничовидобувної діяльності як чинник зниження регіональної екологічної безпеки	134
Гапало А. І., Попович В. В. Особливості розвитку та ліквідації лісових пожеж	135
Денисенко І. Ю., Печений В. Л. Принципи здійснення екологічного моніторингу в Україні на регіональному рівні	136
Піндер В. Ф., Попович В. В. Особливості розвитку сосни звичайної на породних відвалах вугільних шахт як екологічного чинника підвищення якості довкілля	138
Наконечний І. В., Бродовська А. В. Оцінка сучасних обсягів та головних чинників техногенної деструкції природного середовища Миколаївської області	141
Іващенко Т. Г., Шусть В. І. Екологічно прийнятні способи застосування фосфогіпсу	142
Літвак С. М., Літвак О. А. Антропогенні чинники виникнення пожеж в природних екосистемах	143
Літвак О. А., Доргаліс М. В., Доргаліс О. В. Формування комплексу природоохоронних заходів при експлуатації автомобільних доріг	146

Гурець Н. В., Ремешевська І. В., Худолій О. В. Дослідження змін стану водних біоресурсів в процесі експлуатаційного днопоглиблення в акваторії філії «Октябрьск» ДП «АМПУ»	149
Федорчук-Мороз В. І., Вісин О. О., Поляшенко В.В. Шляхи удосконалення вибухової та пожежної безпеки на підприємствах цукрової галузі	151
Тематичний напрям № 3 МЕНЕДЖМЕНТ БЕЗПЕКИ ОБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ЗАКОНОДАВЧА ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	
Бондар О. І., Машков О. А., Міхеєв В. С. Системний підхід до визначення та усунення екологічних загроз та ризиків України	155
Жуковський С. Є. Удосконалення організації підготовки кадрів у сфері цивільного захисту	160
Євсєєва Г. П. Категорія «безпека» у нормативно-правовому та лінгвістичному вимірі	162
Москалюк А. Ю., Пуріч В. М., Чернега Ю. С. Методи проектно-орієнтованого управління техногенною безпекою	164
Чорна Т. М., Сагайдак І. С. Вимоги щодо надання інформації про харчові продукти в контексті захисту здоров'я громадян	166
Охотський В. О., Савіна О. Ю. Зарубіжний досвід організації системи цивільного захисту як складової національної безпеки країни	169
Lomzhets Yuliia The role of the international labor organization in the regulation of modern standards on occupational safety and health	171
Дубинський О. Ю., Дубова К. О. Окремі питання раціонального використання та охорони земель	173
Ізотов В. І. Аналіз вимог правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників	174
Бабенко В. А., Заворотня І. К., Василенко О. В., Магась Н. І. Результати реалізації конституційного права громадян України на звернення з екологічних питань	176
Тематичний напрям № 4 СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ТЕХНОГЕННОЇ ТА ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ	
Терещенко С. П., Дикань С. А. Причина поширення COVID-19 – невігластво українського суспільства	179
Борисов Д. Е., Савіна О. Ю. Інформатизація та її вплив на суспільство. Інформаційна безпека	181
Маркіна Л. М., Жолобенко Н. Ю., Ушкац С. Ю. Рекомендації для покращення стану поведінки з відходами під час COVID-19	183
Щербина А. В., Дубінін В. А. Психологічний захист населення	188
Колесніченко К.С. , Дубінін В. А. Актуальні питання щодо підвищення рівня техногенної безпеки регіону	190
Равінський К. А., Дубінін В. А. Аналіз ефективності заходів з локалізації епідемій інфекційних захворювань	193
Трохименко Г. Г., Шмаркова А. О. Отруєння дикорослими грибами як чинник екологічно-техногенної небезпеки	197
Чорна Т. М., Гусятинська Н.А. Актуальні питання якості та безпечності харчових продуктів	198
Трибулькевич К. Г. Соціальна безпека як складова національної безпеки	201
Ніколаєнко Н. О. Російсько-українська гібридна війна як виклик національній безпеці України	203
Телегіна Г. В. Проблема адаптації навчальної методології для майбутніх фахівців пожежно-рятувальних служб в умовах кліпового менталітету сучасної молоді	204
Честних Ю. В. Екологічна безпека як складова життя людини	207
Воронкова М. С. Проблема епідемій в сучасному світі	208
Солодчук В.В., Савіна О.Ю. Планування медико-санітарного забезпечення населення в надзвичайних ситуаціях	210
Шлюхтіна О.В., Савіна О. Ю. Ігрові види спорту як елемент підвищення рівня фізичного здоров'я студентів	211
Ушкац С. Ю., Маркіна Л. М., Жолобенко Н. Ю. Проблема формування культури безпеки студентів на заняттях з дисципліни безпеки життєдіяльності	213

Наукове видання

Актуальні питання техногенної та цивільної безпеки України

II Всеукраїнська наукова конференція
18-19 вересня 2020 року

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9*

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ
(українською, російською та англійською мовами)

Відповідальний за випуск Л. М. Маркіна
Комп'ютерна верстка В. В. Торубара

Формат 60×84/8 Ум. друк. арк. 25,6. Тираж 100. Зам. № 15/20

Видавець та виготовлювач Торубара В. В.
вул. Наваринська, 5–17, м. Миколаїв, 54001, тел.: (067) 800-70-70
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4626 від 9.10.2013